

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Частина 1

**Полтава
2021**

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Частина 1

**Полтава
ПУЕТ
2021**

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

3-41

Друкується відповідно до Наказу по університету № 140-Н від 25 серпня 2021 р.

Редакційна колегія:

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Заступник головного редактора – **О. В. Манжура**, д. е. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. М. Бобух**, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу ПУЕТ.

Відповідальний редактор:

А. С. Ткаченко, к. т. н., директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ.

Члени редакційної колегії:

Л. М. Шимановська-Діаніч, д. е. н., професор, завідувач кафедри менеджменту ПУЕТ;

Т. В. Онішко, д. і. н., професор, завідувач сектору документознавства та інформаційної діяльності в економічних системах кафедри менеджменту ПУЕТ;

Л. С. Франко, ст. викладач, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин ПУЕТ;

М. Є. Розоза, д. е. н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ;

Т. А. Костишина, д. е. н., професор, завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ПУЕТ;

Г. В. Лаврик, д. ю. н., професор, завідувач кафедри правознавства ПУЕТ;

О. В. Ольховська, к. ф.-м. н., завідувач кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій ПУЕТ;

О. В. Яріш, к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;

А. І. Мілька, к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;

Н. В. Карпенко, д. е. н., професор, завідувач кафедри маркетингу ПУЕТ;

Г. О. Бірта, д. с.-г. н., професор, завідувач кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи ПУЕТ;

Г. П. Хомич, д. т. н., професор, завідувач кафедри технологій харчових виробництв і ресторанного господарства ПУЕТ;

Т. В. Капліна, д. т. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи ПУЕТ;

Г. П. Скляр, д. е. н., професор, завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу ПУЕТ;

І. М. Петренко, д. і. н., професор, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ.

Збірник наукових статей магістрів. Навчально-науковий
3-41 інститут денної освіти : у 2 ч. – Полтава : ПУЕТ, 2021. – Ч. 1. –
334 с.

ISBN 978-966-184-417-8

У збірнику представлено результати наукових досліджень магістрів спеціальностей: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; Готельно-ресторанна справа; Харчові технології; Освітні педагогічні науки; Облік і оподаткування; Менеджмент; Інформаційна, бібліотечна та архівна справа; Публічне управління та адміністрування; Комп'ютерні науки; Філологія; Фінанси, банківська справа та страхування; Економіка; Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; Товарознавство та експертиза в митній справі; Маркетинг.

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено

ISBN 978-966-184-417-8

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», 2021

<i>Махрова С. С., Капліна Т. В.</i> Удосконалення діяльності готелю butik-готель «Mirax Boutique Hotel» у м. Харків за рахунок інновацій.....	57
<i>Мельник С. Д., Капліна Т. В.</i> Кав'ярня як потенційний конкурент на ринку ресторанного господарства.....	63
<i>Моцакова А. П., Капліна А. С.</i> Упровадження маркетингових стратегій готельних послуг на підприємствах готельного господарства	67
<i>Садовська Д. Ю., Капліна Т. В.</i> Розвиток висококомфортних готелів категорії «****»	73
<i>Ситник Г. С., Капліна Т. В.</i> Інноваційний розвиток – основа конкурентоспроможності підприємств готельного господарства.....	78
<i>Тищенко А. С., Капліна Т. В.</i> Удосконалення діяльності готелю «Аристократ» у м. Полтава за рахунок інновацій.....	83
<i>Чемеренкова М. Д., Рогова Н. В.,</i> Якість обслуговування в ресторанах України	88
<i>Шанран І. А., Капліна Т. В.</i> Оптимізація системи надання послуг закладами ресторанного господарства Сумського регіону.....	92

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ ХАРЧОВІ ТЕХНОЛОГІЇ

Освітня програма «Технології в ресторанному господарстві»

<i>Бугай А. В., Дяченко А. Р., Горючкіна В. О., Котляр М. С., Хомич Г. П.</i> Використання добавок фруктові сировини в технології харчових продуктів.....	97
<i>Скрипник А. В., Ричкін О. І., Тюрікова І. С.</i> Дослідження плодівих і ягідних купажів для технології десертів.....	104

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ ОСВІТНІ, ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Освітня програма «Педагогіка вищої школи»

<i>Балковий В. Г., Кононець Н. В.</i> Особливості сучасного покоління учнів і студентів в умовах розвитку цифрового суспільства.....	109
--	-----

КАВ'ЯРНЯ ЯК ПОТЕНЦІЙНИЙ КОНКУРЕНТ НА РИНКУ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

С. Д. Мельник, магістр спеціальності «Готельно-ресторанна справа» освітня програма «Готельно-ресторанна справа»
Т. В. Капліна, д. т. н., професор, завідувачка кафедри – науковий керівник

Анотація. У статті визначено сутність кав'ярні як конкурентоспроможного закладу ресторанного господарства та наведено основні передумови її виникнення. Розглянуто нові формати закладу та інноваційні технології, які використовуються на підприємстві ресторанного господарства на сьогоднішній день. Проаналізовано потенційних споживачів і вплив різних факторів на розвиток кав'ярні.

Ключові слова: кав'ярня, кава, інноваційні технології, ресторанний бізнес, конкурентоспроможність підприємства, якість.

Abstract. The article defines the essence of a coffee shop as a competitive restaurant and presents the main prerequisites for its emergence. New formats of the institution and innovative technologies used at the restaurant business for today are considered. Potential consumers and the influence of various factors on the development of a coffee shop are analyzed.

Key words: coffee shop, coffee, innovative technologies, restaurant business, competitiveness of the enterprise, quality.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день кав'ярня є одним із популярних різновидів спеціалізованих закладів ресторанного господарства. Даний тип підприємства динамічно розвивається і поширює свої послуги як в Україні, так і за кордоном. Основне завдання – задовольнити потреби споживача, а саме приготування кавових напоїв з різноманітних сортів кави традиційним чи альтернативним методом заварювання, використовуючи інноваційні технології для покращення якості продукції та послуги. На розвиток закладу ресторанного господарства впливає велика кількість факторів. Впровадження інновацій є важливим чинником конкурентоспроможності даного типу підприємства на ринку кав'ярень.

Спостереження за нововеденнями являє собою зміни, що супроводжують підвищення рівня кав'ярень серед конкурентів, а також забезпечують стабільність розвитку.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Кавову культуру та ринок кав'ярень досліджувала значна кількість науковців та практиків. Даній темі присвячено ряд як зарубіжних, так і вітчизняних публікацій, авторами яких є: Дж. Хоффман, М. Колонна-Дешвуд, К. Хармон, С. Рао, Дж. Исто, І. Шубіна, Р. Шиманський, І. Волошин та інші. Розвиток мережі кав'ярень сприяє позитивній динаміці, тому моніторинг постійних змін у кавовій культурі необхідний для проведення нових досліджень, спираючись на публікації попередніх авторів. Тим самим низка питань залишається відкритою, а тема щодо потенціалу кав'ярень – актуальною.

Формування мети. Дослідження потенціалу кав'ярень та їх розвитку на ринку ресторанного господарства.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сьогодні як в Україні, так і в багатьох інших країнах світу, кава – популярний напій, хоча довгий час вважалась предметом розкоші, тому не кожен міг дозволити собі скуштувати її. Історія кави бере початок ще з найдавніших часів і йде корінням в перші роки цивілізації Близького Сходу [1]. Відповідно з цим перші кав'ярні, кафани і схожі заклади виникли у Мецці та Медині, а вже потім почали з'являтися в інших державах. Також знайшлись любителі кави у Європі та Північній Америці. Так званий «розквіт» кав'ярень припав на середину ХІХ століття і продовжується надалі. За розвитком даний тип підприємства поділяють на три хвилі [2]:

1) «Перша хвиля» – до цього періоду відносять найперші кав'ярні, що з'явилися у США ще за часів золотої лихоманки, винаходом стала розчинна кава;

2) «Друга хвиля» – сформувалася завдяки таким американським компаніям як Peet's Coffee & Tea та, звичайно ж, Starbucks. Ці заклади покращили якість напою, змінили технологію обсмаження кавових зернят та популяризували безпосередньо культуру проведення часу у кав'ярнях;

3) «Гретя хвиля» – є логічним продовженням першої та другої кавових хвиль, це поняття виникло на початку 2000-х років у США. Відмінною рисою є сприйняття кави, як особливого продукту. Також цей період характеризується зі стереотипами про хіпстерів та барист з бородою. У 2021 році важливим елементом розвитку кав'ярні цієї хвилі є широкий асортимент кавових напоїв та наявність досвідченого бариста, який може з легкістю підібрати необхідні складові напою, з урахуванням побажань споживача.

За даними 2020 року щодня у світі випивається близько 2,25 мільярда чашок кави чи 0,82 трильйона чашок за рік [3]. Велика кількість людей вживає каву за межами дому. За дослідженнями аналітиків Pro-Consulting на сьогоднішній день середньостатистичний/середньостатистична українець/українка на вулиці споживає близько 100 чашок кави [4]. Спираючись на досить значне споживання кави та кавових напоїв, кав'ярні набувають популярності серед інших закладів ресторанного господарства. Особливо протягом останніх декількох років частка кав'ярень динамічно зросла, з'явилося все більше нових форматів даного типу закладу. Типи кав'ярень, які все частіше можна зустріти у містах України та за її межами [5]:

1) книжкові кафе – заклади, де можна отримати насолоду не тільки від смачного напою, а й від читання книги чи коміксу, яку можна обрати на полиці;

2) анти-кафе – даний формат закладу не є досить поширеним в Україні, особливість – споживач платить за час, проведений у закладі, тоді як напої та інша продукція – безкоштовні;

3) кафе-кондитерські – заклади, де можна скуштувати каву та можна купити велику кількість смаколиків: від цукерок до випічки.

Важливу роль у розвитку кав'ярень відіграє економічна криза, викликана пандемією COVID-19, який виник на початку 2020 року. Спираючись на спостереження аналітиків Pro-Consulting, у 2020 році споживання кави зменшилось на 4,6 тисяч тонн в порівнянні з 2019 роком [6]. Через карантинні обмеження змінились умови імпорту кави, а також правила відвідування закладів ресторанного господарства. Внаслідок економічної кризи, заклади ресторанного господарства, які лише почали функ-

ціонувати чи розвиток яких був нестабільним припинили своє існування. Але й залишилися і навіть відкрились підприємства, які продовжують чи починають свою діяльність в умовах пандемії коронавірусу.

Незважаючи на пандемію, ринок кавово-чайних інновацій розвивається за рахунок нових смаків, рецептів, виробів, винаходів та додатків для мобільного [7]:

1) свіжоохолоджений бутильований еспресо від компанії Brio Coffeworks – це зручний для пиття формат чашки кави. Напій зручно брати з собою куди завгодно;

2) смачний перекус з кавовими бомбочками від компанії Nudge – всередині у них цілісне обсмажене зерно арабіки з Колумбії чи Бразилії, покрите зверху сумішшю масла какао, цукру та коричневого барвника;

3) додаток від Cups для власника однієї кав'ярні чи невеликої мережі – це додаток для ведення бізнесу, яким можна керувати через ПК, лептоп, смартфон чи планшет. Покупки, продажі, витрати, прибуток та різні розумні показники ефективності та рентабельності – все зібрано у цьому додатку;

4) «куленепробивна» кава Bulletproof Coffee від компанії HWC – позиціонується виробником як ранкова кави з додаванням збалансованих кількостей енергетичних та дієтичних добавок, яка вже готова до вживання;

5) програмовані рецепти кави від компанії Bunn – бариста може створити свій унікальний рецепт кави та через USB завантажити його в кавоварку, обладнану для таких цілей;

6) аналізатор кофеїну CA-700 – за рахунок цього приладу можна занурити датчик у каву та дізнатись скільки у ньому кофеїну і скільки споживачу оптимально випити чашок такої кави в день, виходячи з рекомендованої норми кофеїну в добу.

Висновки. Підсумком вище зазначеного є те, що на сьогоднішні інноваційні технології досить динамічно розвиваються. Кав'ярня як тип закладу ресторанного господарства з кожним днем розширює свої можливості. Навіть під час пандемії COVID-19 кав'ярні вдосконалюють якість надання послуги і тим самим підвищують рівень конкурентоспроможності серед інших типів закладів ресторанного господарства, що добре впливає на економіку країни. Нові формати кав'ярень, нововведення, якість послуги – це те, що вказує на еволюцію кавового ринку.

Список використаних джерел

1. Історія кави [Електронний ресурс]. – URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F_%D0%BA%D0%B0%D0%B2%D0%B8 (дата звернення: 27.10.21). – Назва з екрана.
2. Що таке «кав'ярня третьої хвилі»? [Електронний ресурс]. – URL: <https://hmarochos.kiev.ua/2018/03/12/shho-take-kav-yarnya-tretoyihvili-vidpovidayut-barista-ta-vlasniki-kiyvskih-zakladiv/> (дата звернення: 27.10.21). – Назва з екрана.
3. Кавова культура в усьому світі: факти, статистика, цікавинки (за даними 2020 р.) [Електронний ресурс]. – URL: <https://gemini.ua/kavova-kultura-v-usomu-sviti-fakti-statistika-czikavinki-za-danimi-2020-r/> (дата звернення: 27.10.21). – Назва з екрана.
4. Ринок кави в Україні – аналітичний огляд від Pro-Consulting спеціально для InVenture [Електронний ресурс]. – URL: <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/rynok-kofe-v-ukraine-analicheskij-obzor-ot-pro-consulting-specialno-dlya-inventure> (дата звернення: 27.10.21). Назва з екрана.
5. Типи кав'ярень світу [Електронний ресурс]. – URL: <https://gemini.ua/tipi-kavyaren-svitu/> (дата звернення: 27.10.21). – Назва з екрана.
6. Аналіз ринку кав'ярень в Україні. 2021 рік [Електронний ресурс]. – URL: <https://pro-consulting.ua/ua/issledovanie-rynka/analiz-rynka-kofeen-v-ukraine-2021-god> (дата звернення: 27.10.21). – Назва з екрана.
7. Новинки зі світу кави та чаю [Електронний ресурс]. – URL: <https://gemini.ua/novinki-zi-svitu-kavi-ta-chayu-serpen-2021/> (дата звернення: 27.10.21). – Назва з екрана.

УДК 339.138:005.21]:640.4

УПРОВАДЖЕННЯ МАРКЕТИНГОВИХ СТРАТЕГІЙ ГОТЕЛЬНИХ ПОСЛУГ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

А. П. Моцакова, магістр спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» освітня програма «Готельно-ресторанна справа»
А. С. Капліна, к. е. н., доцент кафедри готельно-ресторанної та курортної справи – науковий керівник

Анотація. Обґрунтовано необхідність використання стратегії маркетингу в діяльності готельного підприємства, досліджено зміст маркетингу в системі управління готельним підпри-